

Tomaž Šalamun:

BOŽIČNE PESMI

andraž

moj brat stopi gol, lep kot deviški vrelec
v dvorano in ubije jagnje iz ljubezni
jemo in premišljujemo sliko
sani zarjavijo čez poletje, nebo se zniža

in postane vlažno, zemlja rodi jagode
vojaki stojijo lačni
med narcisami rumenimi kot noč
jasna, jasna straža

roloji so spuščeni in zaklenjeni
markacija pelje v gore, v trnovski gozd
o čaven, zrak nabit z angeli

krediti armade, kruh, kruh
o sibila, razlita, strnjena barva
nepremično, nespremenljivo hrepenenje

maruška

kadar se maruška pripravlja k pisanju pleše
kot vila se vrti
nem in bled čakam pred vrati tierra del fuego
plemenit do vlomilcev dotikajočih se moje zemlje
mojega zraka
moje posvečene duše, nedeljive, strašne
moje njive

maruška

božam te žival
za mano so izvoljeni in upepeljeni

usoda nemcev

vidim očeta kako pleza na kolo žage
skače v mokrih pumparicah in vriska:
kupola, milarepa, kupola, zelena dolina
sem bomo prišli po mah za jaslice

otroci so premraženi, dovolj branko
megla pada, mrači se, večerjo moramo skuhati
za mah je še čas, če bo lepo vreme pridemo
lahko drugo nedeljo, dol se skobacaj, dol

tu je tekla žica okrog Ljubljane, vidite
tu so stali nemci s puškami, nemci pijejo
luže in pridejo ponoči z glavami naprej ko spimo
zadnjič smo našli dva v omari za perilo

tretji je ušel, ukradel je šestilo, stopnice
so se povesele pod njim, vrtno ograjo je
moral preplezati. Ko se je vrnil, se je upehan
in bled zrušil na železno posteljo in rekel:

kaka bogata knjižnica, kako dragocene knjige
kaki mastni polži. nemci imajo razvejan um, elektrarne
slovane špikajo s statično elektriko, dokler ne reče car:
pogrom! nemcem odrezat ušesa in jih zaklat!

polja

na meji med pennsylvania in ohiom
je nebo višje, zemlja bolj zravnanata,
žito ubito se vrača kot čudež,
kot mah in sneg, kot tišina

narava, beseda ki se topi v ustih
kot medenjaki, dolgo vkovana v mrak
se taja pri koreninah, nezaupljiva polja
neme gladine, še vedno ponujajo odsev,

krijejo z mrtvo barvo telo, ki jih ne
ranijo hitri, brezbrizni pogledi opazovalcev.
mlado, ranljivo tkivo je radodarno samo

prijateljem, pobožno ustrezajočim novemu
ravnotežju stvarstva, nežnim dotikom ljubezni,
svetlim poljubom lahnim kot dih

propagandna pesem proti sekanju delov telesa

ne vidim jim obraza, skriti so za gorečim ljubem
nizko letijo, prežijo v travi, zasijejo in poniknejo
zginejo in se nepričakovano pojavijo kot rdeči mrav
kot krišna, kot kolo žage

nekateri so prilepljeni s trebuhom za skale
zvišajo se kot stari časopisi zatlačeni v blato
od avtomobilskih gum, posušeni, spet namočeni
od dežja, z minimalno perspektivo

da jih bo veter dvignil preden bodo sprhnili
nekateri prakticirajo akupunkturo, tepci, ob nepravem
času, ni čudno, da se jim iz želodca naredi prah
popolnoma nerodoviten prah kaleč pogled in sijaj

drugi spet vesijo bombe pred stadione
da bi se ljudje prestrašili bitij, sosedov v nas
jih zatirali, jim odsekali roko
svojo roko, ker ne vedo da se elektrika preliva